

แนวทางปฏิบัติการสอบชุดหินน้ำลายและเกลารากฟัน

1. วัตถุประสงค์ในการสอบ

เพื่อประเมินความสามารถของผู้สอบในการกำจัดหินน้ำลายและเกลารากฟันได้อย่างสมบูรณ์ภายใต้หลักเออร์โกโนมิกส์และการป้องกันการติดเชื้อข้ามคนที่เหมาะสม รวมทั้งประเมินความสามารถในการดูแลผู้ป่วยอย่างเหมาะสม เช่น กรณีผู้ป่วยมีภาวะโรคทางระบบ

2. คุณสมบัติเฉพาะของผู้มีสิทธิ์สอบ

ผู้มีสิทธิ์สอบต้องมีประสบการณ์ชุดหินน้ำลายและเกลารากฟัน ผู้ป่วยโรคเหงือกอักเสบระดับปานกลางถึงมากหรือผู้ป่วยโรคปริทันต์อักเสบเรื้อรังอย่างน้อย 2 ราย หรือลงปฏิบัติงานรักษาผู้ป่วยโรคปริทันต์มาแล้วไม่น้อยกว่า 30 คาบ

3. วิธีการสอบ

3.1 การเตรียมการสอบ

3.1.1 ผู้ป่วยที่ใช้สอบ

ผู้ป่วยที่ใช้สอบเป็นผู้ป่วยโรคปริทันต์อักเสบที่ยินยอมให้ความร่วมมือในการสอบและ ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้คุมสอบ

ตำแหน่งฟันที่จะใช้สอบ

- สอบในฟันอย่างน้อย 4 ซี่ ซึ่งประกอบด้วยฟันกรามใหญ่อย่างน้อย 1 ซี่
- ในบริเวณที่สอบมีฟันอย่างน้อย 2 ซี่ ที่มี periodontal pocket ลึกอย่างน้อย 5 มม. ร่วมกับมี alveolar bone loss โดยมีหินน้ำลายเหนือเหงือกและใต้เหงือก

3.1.2 การนัดหมายในการสอบ

ในการสอบแต่ละครั้ง ให้ผู้ขอรับการสอบต้องแจ้งอาจารย์ให้ทราบ ก่อนสอบอย่างน้อย 5 วันทำการ ในแต่ละคาบการประเมินได้ไม่เกิน 4 Unit ต่ออาจารย์หนึ่งท่าน (ขึ้นกับดุลยพินิจของแต่ละสถาบัน)

3.1.3 เวลาที่ใช้สอบ

การสอบใช้เวลาไม่เกิน 2 ชั่วโมงซึ่งจะกำหนดตามความเหมาะสมของความยากง่ายในตำแหน่งที่สอบ

3.2 ข้อปฏิบัติในการสอบ

ผู้สอบจะต้องรับผิดชอบในการเตรียมผู้ป่วย อุปกรณ์และเครื่องมือที่จะใช้ในการสอบให้พร้อมและเหมาะสม ผู้สอบต้องเชิญอาจารย์ตรวจสอบความพร้อมก่อนเริ่มการสอบ และเชิญอาจารย์เพื่อประเมินผลการสอบเมื่อทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้สอบต้องแจ้งอาจารย์ในกรณีดังต่อไปนี้

- 3.2.1. เกิดอันตรายต่อเนื้อเยื่อในช่องปาก ที่ผิดไปจากการรักษาตามปกติ
- 3.2.2. เกิดความเสียหายต่อเครื่องมือที่ใช้ในการรักษา เช่น เครื่องมือชุดหินน้ำลายหัก
- 3.2.3. ผู้ป่วยมีเลือดออกมากผิดปกติ
- 3.2.4. ผู้ป่วยเกิดปัญหาหรืออาการผิดปกติในระหว่างที่ให้การรักษา

3.3 ขั้นตอนการประเมิน และการให้คะแนน

อาจารย์จะทำการสังเกตและให้คะแนน ขณะที่ผู้สอบได้ทำการชุดหินน้ำลายและเกลารากฟัน โดยประเมินความสามารถและให้คะแนนในส่วนต่างๆดังต่อไปนี้

คะแนนเต็ม 100 คะแนน แบ่งเป็น

1. การเตรียมการ จัดการและดูแลผู้ป่วยอย่างเหมาะสม 10 คะแนน
2. ความพร้อมในการเตรียม เครื่องมือและอุปกรณ์ 5 คะแนน
3. การควบคุมการติดเชื้อ 10 คะแนน
4. การจัดตำแหน่งผู้ป่วยและตำแหน่งทันตแพทย์ 10 คะแนน
5. การเลือกและทักษะการใช้เครื่องมือ 10 คะแนน
6. ความสะอาดของผิวฟัน (6 ตำแหน่ง/ซี่) เหนือเหงือก 10 คะแนน
7. ความสะอาดของผิวฟัน (6 ตำแหน่ง/ซี่) ใต้เหงือก 30 คะแนน
8. ความบาดเจ็บของเนื้อเยื่อข้างเคียง 10 คะแนน
9. ความสะอาดของบริเวณปฏิบัติงาน 5 คะแนน

3.4 เกณฑ์การตัดสินผล

ผู้สอบจะได้รับการตัดสินผลเป็นประเมินผ่าน (Satisfied, S) หรือ ประเมินไม่ผ่าน (Unsatisfied, U)

- ผู้ผ่านการสอบ คือ ผู้ที่ได้คะแนนตั้งแต่ 60 คะแนน และไม่เกิดข้อผิดพลาดร้ายแรงระหว่างการรักษา
- ผู้ไม่ผ่านการสอบ คือ ผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า 60 คะแนน หรือเกิดข้อผิดพลาด ร้ายแรงระหว่างการรักษา ผู้ได้ผลการประเมินเป็น U ต้องทำการประเมินใหม่

ข้อผิดพลาดร้ายแรงที่พิจารณาให้ต้องทำการประเมินใหม่ได้แก่

- การทำให้เกิดการฉีกขาดของเนื้อเยื่อในช่องปากอย่างรุนแรงหรือทำให้เนื้อเยื่อภายนอกช่องปากบาดเจ็บโดยปราศจากความระมัดระวัง
- การไม่ระวังและเตรียมพร้อมต่อสภาวะทางระบบของผู้ป่วยจนทำให้เกิดภาวะฉุกเฉินที่จัดการเองไม่ได้ เช่น anaphylactic shock จากการแพ้ยาชา หรือ ภาวะ hypoglycemia เป็นต้น

Major skill errors: หากมีข้อผิดพลาดข้อใดข้อหนึ่งจะปรับตกในการสอบครั้งนั้นทันที

- มีหินน้ำลายเหนือเหงือกมากกว่า 2 ตำแหน่ง
- การควบคุมการติดเชื้อไม่ถูกต้อง

ใบประเมินการสอบชุดหินน้ำลายและเกลารากฟัน

วันที่ _____ เวลาเริ่มทำสอบ _____ เวลายุติการสอบ _____

ชื่อผู้สอบ _____ เลขที่ _____

ชื่อผู้ป่วย _____ เลขที่บัตร _____ ตำแหน่ง / ซี่ฟันที่สอบ _____

คุณภาพการปฏิบัติงาน	Good	Fair	Poor	คะแนนที่ได้
ขั้นตอน				
1. การเตรียมการ จัดการและดูแลผู้ป่วยอย่างถูกต้องเหมาะสม	ถูกต้องทั้งหมด (10)	ถูกต้องบางส่วน (6)	ไม่ถูกต้องทั้งหมด (0)	
2. ความพร้อมในการเตรียม เครื่องมือและอุปกรณ์	มีความพร้อม (5)	มีความพร้อมบางส่วน (3)	ไม่มีความพร้อม (0)	
3. การควบคุมการติดเชื้อ	ถูกต้องทั้งหมด (10)	ถูกต้องบางส่วน (6)	ไม่ถูกต้อง (U)	
ถ้าได้ U ในข้อ 3 ให้ถือว่าไม่ผ่านการประเมิน				
4. การจัดตำแหน่งผู้ป่วยและตำแหน่งทันตแพทย์	ถูกต้องทั้งหมด (10)	ถูกต้องบางส่วน (6)	ไม่ถูกต้อง (2)	
5. การเลือกและทักษะการใช้เครื่องมือ	ถูกต้อง (10)	ผิดไม่เกิน 2 ครั้ง (6)	ผิดมากกว่า 2 ครั้ง (2)	
6. ผลการชุดหินน้ำลายและเกลารากฟันบริเวณเหนือเหงือก	สะอาดทั้งหมด (10)	มองเห็นไม่เกิน 2 ตำแหน่ง (6)	มองเห็นเกิน 2 ตำแหน่ง (U)	
ถ้าได้ U ในข้อ 6 ให้ถือว่าไม่ผ่านการประเมิน				
7. ผลการชุดหินน้ำลายและเกลารากฟันบริเวณใต้เหงือก	สะอาดทั้งหมด (30)	ติดไม่เกิน 4 ตำแหน่ง (18)	ติดเกิน 4ตำแหน่ง (0)	
8. ความบาดเจ็บของเนื้อเยื่อ ข้างเคียง	ไม่มี (10)	ไม่รุนแรง (6)	รุนแรง (0)	
9. ความสะอาดของบริเวณ ปฏิบัติงาน	ความสะอาดดี (5)	ความสะอาดปานกลาง (3)	ความสะอาดไม่ดี (0)	
Total (100)				

.....
(ลายเซ็นผู้สอบ)

.....
(ลายเซ็นอาจารย์)